

основі аналізування кількісних та якісних характеристик фінансових пропорцій між доходами інституційних секторів визначено наступне:

1. Оскільки основою для формування фінансових відносин є обсяг ВВП країни, то оптимізація фінансових пропорцій не можлива без забезпечення стабільного та динамічного зростання його величини.

2. Зростання протягом останніх років в структурі доходів, отриманих в результаті розподілу ВВП України, частки доходів домогосподарств та держави на фоні зменшення доходів підприємницького сектору призводить до зменшення стимулюючих чинників та необхідних доходів для розвитку суб'єктів господарювання.

Література:

1. Новий курс: реформи в Україні. 2010-2015: Національна доповідь / В. М. Геєць, А. І. Даниленко, М. Г. Жулинський, Е. М. Лібанова, О. С. Онищенко та ін. – К.: НВЦ НБУВ, 2010. – 232 с.

2. Наказ «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо складання рахунку вторинного розподілу доходу за інституційними секторами економіки» [Електронний ресурс] / Державний комітет статистики України. – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0272202-07>.

3. Національні рахунки інституційних секторів економіки [Електронний ресурс] / Державний комітет статистики України. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.

Десятнюк О.М., д.е.н., професор,
директор навчально-наукового інституту інноваційних освітніх технологій

Угрин В.В., аспірант кафедри податків та фіскальної політики,
Тернопільський національний економічний університет

ДИСБАЛАНСИ ПОДАТКОВОГО БОРГУ В УКРАЇНІ

Всупереч проведенню низки заходів контролюючими органами, щодо вдосконалення механізму адміністрування податків та зборів, податковий борг залишається однією із основних складових податкових відносин держави та платників податків. Існування ж заборгованості із сплати податків та обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів стало атрибутом сучасної системи оподаткування. Поряд з цим, перманентність явища податкового боргу зумовлена наявністю у його структурі внутрішніх дисбалансів.

Структурою системи податкового боргу є співвідношення, які відображають взаємозв'язки та взаємозалежності між окремими його елементами у процесі зростання суми боргу. Структурні трансформації в системі податкового боргу проявляються у формі зміни стану елементів, часток, пропорцій і кількісних характеристик такої системи. Трансформаційні процеси, які в даний момент характеризують розвиток країни та її регіонів, зумовлюють подальші зміни структури податкового боргу. Відповідно, актуалізуються завдання: виявлення тенденцій у зміні структури податкового боргу; визначення проблем, що вимагають реагування інституційного середовища на структурні трансформації податкової заборгованості; обґрунтування шляхів інституційного забезпечення структурних зрушень. Тому, важливо оцінити прояв структурних дисбалансів податкового боргу. Це дасть змогу окреслити системний підхід до комплексного дослідження податкового боргу на усіх стадіях прояву з метою розробки ефективних заходів його погашення (рис. 1)

З огляду на рис. 1., сутність дисбалансів податкового боргу пропонуємо розуміти – як невідповідність між правовими передумовами його виникнення, суперечності у структурі формування, а також незрівноваженість способів і методів погашення податкової заборгованості.

На основі наведеного нами трактування пропонуємо такі класифікаційні ознаки дисбалансів податкового боргу:

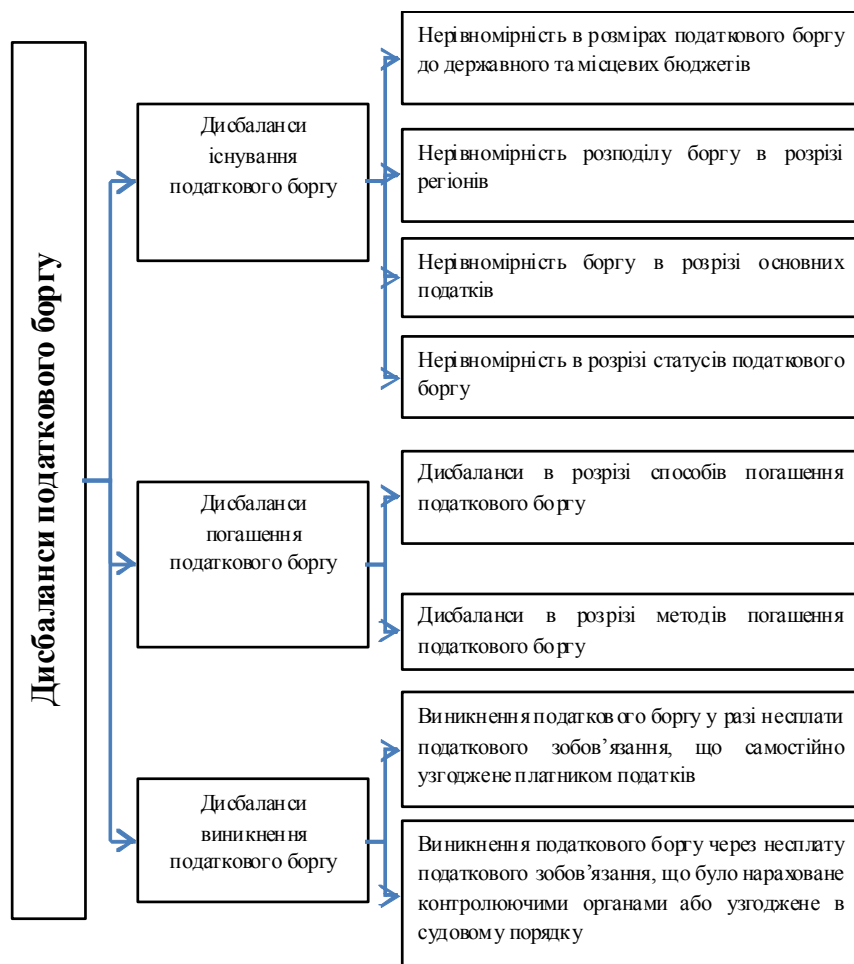

Рис.1 Дисбаланси податкового боргу в Україні

Примітка. Розроблено авторами самостійно

- дисбаланси виникнення податкового боргу;
- дисбаланси існування податкового боргу;
- дисбаланси погашення податкового боргу;

Дослідження дисбалансів виникнення податкового боргу, а також співвідношення між погашеним податковим боргом внаслідок самостійно узгодженого податкового зобов'язання та погашенням боргу який нарахований контролюючим органом або узгодженим в судовому порядку дозволить вказати на основні проблеми які

виникають в процесі погашення податкового боргу.

Дисбаланси існування податкового боргу проявляються через:

- дисбаланси у розмірах податкового боргу до державного та місцевих бюджетів. Вони спричинені нерівномірністю розподілу податкових надходжень між рівнями бюджетної системи;
- дисбаланси податкового боргу в розрізі основних податків. Виникнення таких дисбалансів зумовлено місцем та роллю податку в обсязі бюджетних надходжень, а також специфікою адміністрування;
- дисбаланси існування боргу в розрізі регіонів. Їхнє існування на нашу думку, викликано, не лише розміром конкретного регіону, а й іншими факторами, що впливають на розвиток регіону;
- дисбаланси податкового боргу в залежності від статусу в якому він перебуває.

До дисбалансів погашення податкового боргу будемо відносити дисбаланси в розрізі способів (добровільне або ж примусове) погашення податкового боргу. В свою чергу до дисбалансів в розрізі методів погашення податкового боргу логічно віднести нерівномірності, що виникають через неоднакову ефективність методів погашення, серед яких: вилучення готівки з каси; стягнення безготівкових коштів з рахунків боржника; продаж майна, що перебуває в податковій заставі; стягнення простроченої дебіторської заборгованості платника податків в якого наявний податковий борг; взаємозалік переплат по податках та зборах платника податків в рахунок погашення його податкового боргу; списання безнадійного податкового боргу.